

FI lausuntopyyntö VV

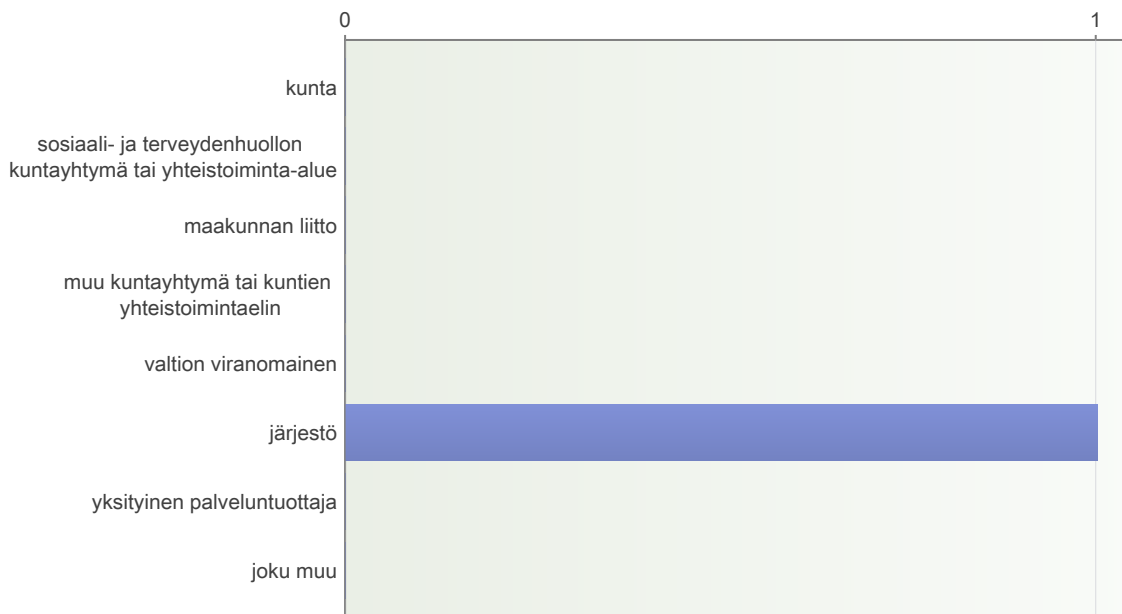
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Suomen Mielenterveysseura ry	Outi Ruishalme	outi.ruishalme@mielenterveysseura.fi	27.3.2017	Johtoryhmä

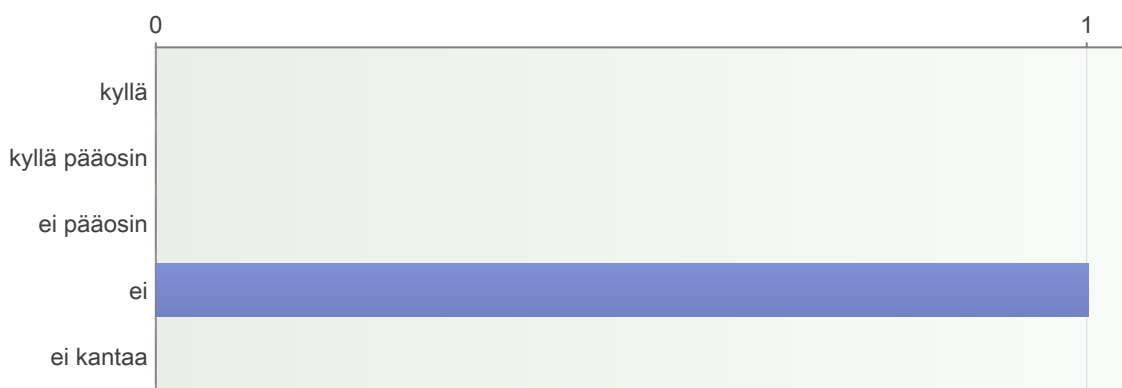
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus ei ratkaise väestön terveys- ja hyvinvointieroja, koska eri maakunnat ja maakuntien osat tulevat olemaan eri tavalla vetovoimaisia palveluja tarjoaville yritysille. Osassa maata ei jatkossakaan tule olemaan vaihtoehtoja palveluissa. Lisäksi parhaiten valinnanvapautta voivat hyödyntää ne joilla on osaamista, tietoa ja voimia, jaksamista ja kykyä vertailla ja etsiä parasta mahdollista palvelua itselleen. Niillä, jotka ovat kaikkein heikommassa tilanteessa ei yleensä riitä voimia vaikka tietoa ja muuta osaamista olisi. Esimerkiksi mielenterveyden ongelmista kärsivien ja kriiseissä olevilla ei useinkaan ole voimia etsiä ja vertailla palveluja. Maakuntien erilaisuus ja tosiasialliset mahdollisuudet toteuttaa valinnanvapautta vaihtelevat alueen väestörakenteen ja taloudellisen kantokyvyn perusteella.

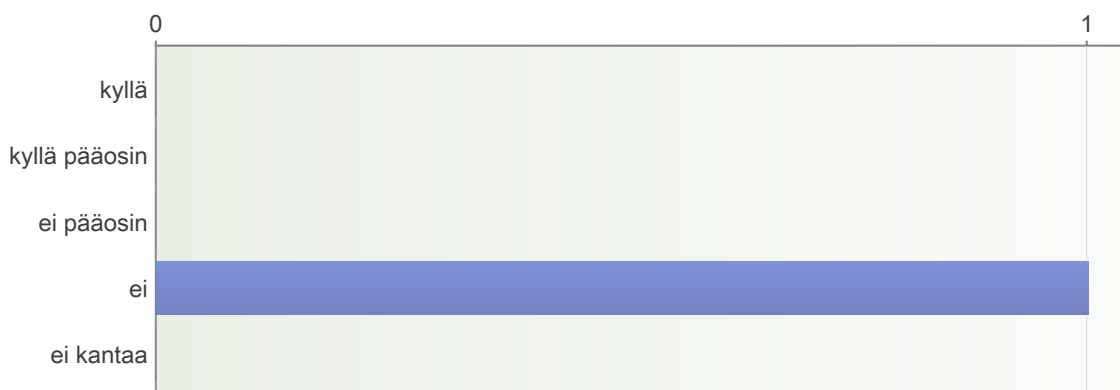
Pahimmillaan valinnanvapausmalli pirstoo vastuut entistä useammalle taholle eikä palvelujen nykyistä parempi integraatio, toteudu. Tuottajakorvauksien hinnoittelulla on ratkaiseva merkitys palvelurakenteen toteutumiseen. On kyseenalaista, voidaanko kustannuksia pienentää ilman asiakasmaksujen nousua ja palveluvalikoiman karsimista. Keskeistä on yleinen yhteiskuntapolitiikka sekä hyvinvointiin liittyvä säätely, kuten alkoholi- ja tupakkapolitiikka sekä tulonjako ja kansalaisten osallisuus ja lähiympäristöt.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on jatkossa ensisijaisesti kuntien tehtävä, jota myös maakuntien on tuettava ja tehtävä tätä työtä yhteistyössä alueensa kuntien, kolmannen sektorin sekä asukkaidensa kanssa. Olemassa olevia mm. järjestöjen yleishyödyllisenä toimintana toteutettuja toimintamuotoja ei tule hukata tässä uudistuksessa. Ne sitovat vapaaehtoistoiminnan kautta väestöä mukaan itse vaikuttamaan omaan ja lähimmäisten hyvinvointiin ja ovat omiaan ennaltaehkäisemään ongelmia.

Kun hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on sekä kuntien että maakuntien tehtävä on vaara, että sitä ei tee jatkossa kukaan, kun kuntien verotulot vähenevät ja maakunnille tulee valtiolta niukka rahoitus.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

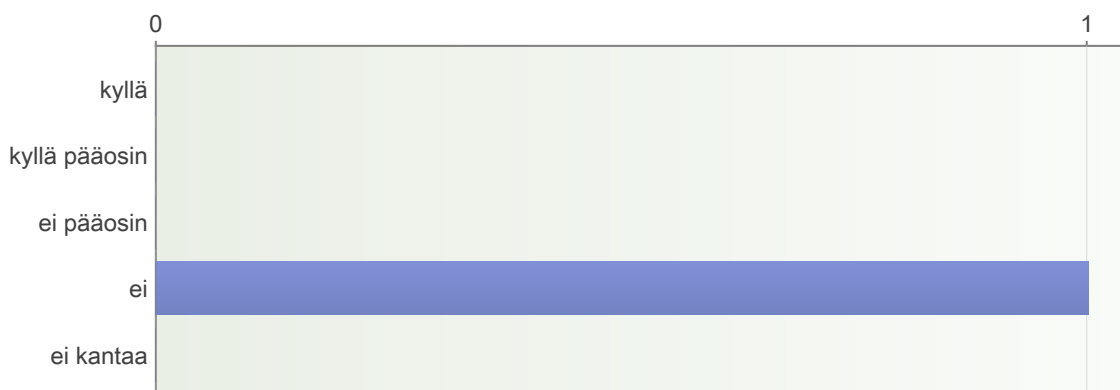
- Asiakkaan mahdollisuudet vaikuttaa muuten kuin valitsemalla palvelujen tarjoaja (jos hänen saavutettavissaan ylipäänsä on palveluvaihtoehtoja), ovat vähäiset.

Periaatteessa uudistus voi lisätä asiakkaan mahdollisuuksia saada elämäntilanteeseensa parhaiten sopivia palveluita, jos valinnanvapauteen syntyy aidot markkinat ja jos asiakkaalla on kyvyt ja mahdollisuudet hyödyntää valinnanvapautta. Ehdotettu malli on sekava ja vaikeasti hahmottuva. Jos asiakkaalla on vaikeuksia hahmottaa sitä, mitä eri puolilla on tarjota, hänen on vaikea vaikuttaa omiin palveluihinsa. Ja edelleen hyvin kuormittavissa elämäntilanteissa olevat kuten mielenterveyskuntoutujat ja kriiseissä olevat, vaikka periaatteessa hahmottaisivat , eivät yleensä jaksaa ja sen vuoksi pysty pitämään puoliaan ja arvioimaan omaa etuaan.

Palvelujärjestelmän pirstoutuessa riskinä on, että ihmiset löytävät yhä huonommin palveluiden äärelle. Oikea-aikaisen hoidon ja siten osaltaan hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisen sekä kustannusten hallinnan kannalta palveluohjaus nousee aivan keskeiseen rooliin. Erityisesti heikommassa asemassa olevien ihmisten valintoja on tuettava. Palveluohjaus on turvattava etenkin niiden kohdalla, jotka käyttävät paljon palveluja ja jotka tarvitsevat tuettua päätöksentekoa. Neuvontaa ja ohjausta pitää olla kaikkien saatavilla maksutta. Yhtiöittäminen on vie päätöksentekoa ja hallinnointia kauemmas ja vähemmän läpinäkyväksi.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

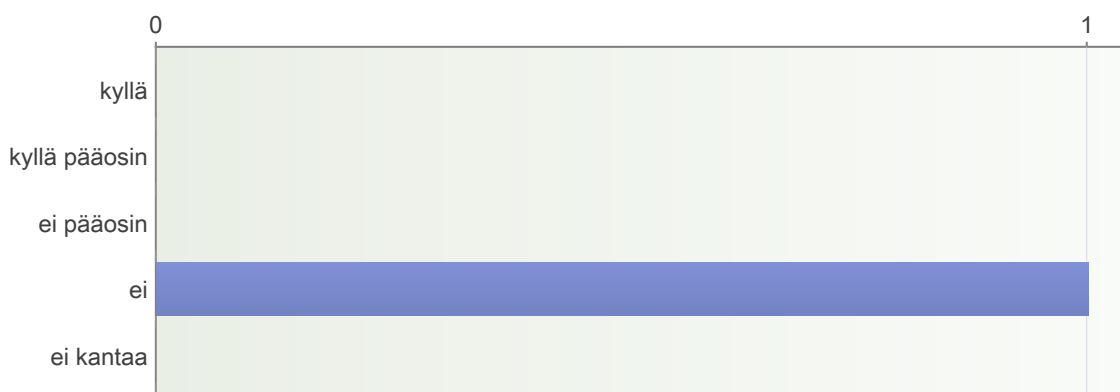
- Se voi antaa asiakkaan kannalta mahdollisuuksia hakeutua sopivaan palveluun, mikäli a) vaihtoehtoja on tarjolla b) vaihtoehtoista saa riittävästi, luotettavaa ja helposti avautuvaa tietoa c) mikäli asiakkaalla on voimia ja taitoja ja välineitä tehdä valintoja (vrt. mielenterveysongelmista kärsivät) ja d) mikäli esim. matkakustannukset eivät muodostu ylivoimaiskeksi esteeksi.

Nyt esitetyt ratkaisut pikemminkin lisäävät hallinnollista työtä muun muassa palveluiden yhtiöittämissä pakon kautta. Valinnanvapausjärjestelmä erilaisine valintoineen monimutkaistaa järjestelmää ja lisää heikommassa asemassa olevien ihmisten riippuvuutta läheisistään palveluiden hankinnassa.

Maakunnat voivat itse päättää, onko suoran valinnan piirissä muitakin sote-palveluja kuin vain lain määrittelemät palvelut. Se voi asettaa ihmiset eriarvoiseen asemaan sen perusteella, missä maakunnassa asuvat.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitetuista palveluista?

Vastaajien määrä: 1

10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Monituottajamallissa integraation toteutuminen on erittäin haastavaa. Vasta käytäntö tulee osoittamaan, miten maakunta järjestäjänä onnistuu ohjaamaan velvoittavasti eri palveluntuottajia niin, että integraatio toteutuu. Samoin sen, miten tuottajat ylipäätään sitoutuvat integraatioveloitteeseen.

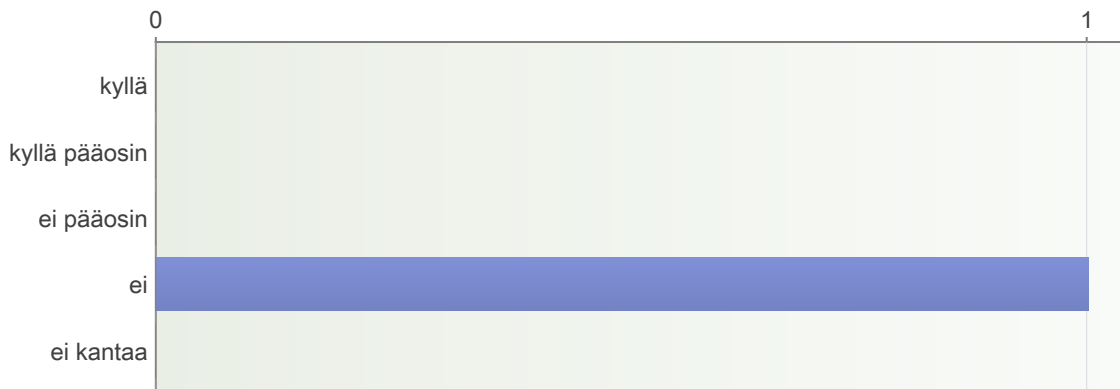
Erityisesti paljon palveluja käyttävän kansalaisen palvelukokonaisuuden on oltava hyvin suunniteltu ja koordinoitu, sille pitää määritellä yksi vastuutaho ja tiedon täytyy kulkea palveluntuottajien ja vastuutahon välillä.

Integraation kannalta keskeistä on palvelutarpeen arviointiin pohjautuvan asiakassuunnitelman laatiminen ja eri tuottajien velvollisuus noudattaa sitä. Asiakkailta, kaikilla sote-palvelujen tuottajilla sekä järjestäjällä pitää olla yhtäläinen pääsy asiakassuunnitelmaan. Sote-keskus vastaa palvelukokonaisuudesta, mutta sen itsenäiset osakokonaisuudet on pakko toteuttaa maksusetelein. Kokonaisvastuu palvelukokonaisuuden laadusta ja vaikuttavuudesta säilyy setelin myöntäneellä sote-keskuksella, mutta miten se voi kantaa niistä vastuun, kun sillä ei voi vaikuttaa siihen, mistä asiakas palvelunsa hankkii. Sen paremmin maakunnilla kuin sote-keskuksillakaan ei ilmeisesti ole sopimuksia näiden maksusetelituottajien kanssa, joten myöskään sitä kautta valvontaa tai koordinaatiota ei tule.

Asiakkaalle tulisikin nimetä oma palveluohjaaja, joka huolehtii siitä, että asiakkaan palvelut etenevät sujuvasti. Oma palveluohjaaja tukee ja ohjaa asiakasta löytämään tarvitsemansa palvelut. Palveluohjauksen tarve korostuu entisestään valinnanvapausjärjestelmässä. Neuvontaa ja ohjausta pitää olla kaikkien saatavilla maksutta.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

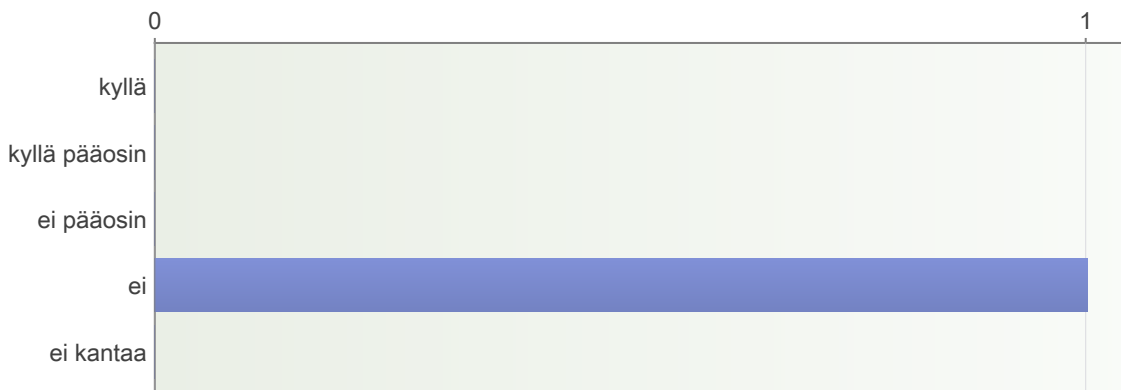
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suunniteltu uudistus vaikuttaa esim. Ruotsin kokemusten kautta olevan omiaan nostamaan kustannuksia. Toisaalta on kuultu myös kannanottoja, että valtio varmistaa säästöjen syntymisen mitoittamalla maakuntien valtionrahoituksen niin, että säästöä syntyy. Jos näin tehdään, pystytäänkö palveluja tarjoamaan riittävästi, jotta palvelutarpeet tulee hoidettua vai johtaako se asiakasmaksujen korotuksiin? Pitkällä aikavälillä säästöjä syntyy tehokkaimmin silloin, kun palvelujärjestelmä vastaa varhaisessa vaiheessa, ennakoiden asiakkaiden tarpeisiin. Ongelmiin tai oireisiin tarttuminen varhaisessa vaiheessa on talodellista. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja ongelmien ehkäisy on keskeinen keino vähentää pitkällä tähtäyksellä kustannuksia sekä lisätä hyvinvointia. On otettava käyttöön rahoitusmalli, joka kannustaa hyvinvoinnin edistämiseen ja ongelmien ehkäisyyn sekä oikea-aikaiseen ja riittävään hoitoon ja ehkäisee kustannusten siirtämisen toisen tahon maksettavaksi. On tärkeää, että järjestäjän rahoitusvastuulle tulevat myös matka- ja lääkekorvaukset sekä sairauspäivärahat.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suoran demokratian laajuus ja muodot jäävät maakunnan valtuuston päätettäväksi. Maakunnallinen kansanvaltainen itsehallinto jää ohueksi, koska maakunnalle ei tule verotusoikeutta, joka on yksi itsehallinnon keskeinen elementti.
Palveluiden suunnittelussa ja toteutuksessa on nykyistä enemmän kuultava asiakkaita. Maakuntalakiin tulee liittää maakunnan tehtäviin yhteistyö maakunnassa toimivien järjestöjen kanssa erityisesti terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen ja ongelmien ehkäisyn näkökulmasta sekä kansalaisten osallisuuden vahvistamiseksi.
Yhtiöittämisvelvoite on omiaan vähentämään demokratiaa ja tekee kuntalaiseta asiakkaan. Kuntalaisen myös maakuntalaisten osallisuutta maakunnan päätöksenteossa tulee vahvistaa eikä viedä julkisin varoin toteutettavia palveluja valvonnan ulottumattomiin yhtiöihin liikesalaisuuksien taakse.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

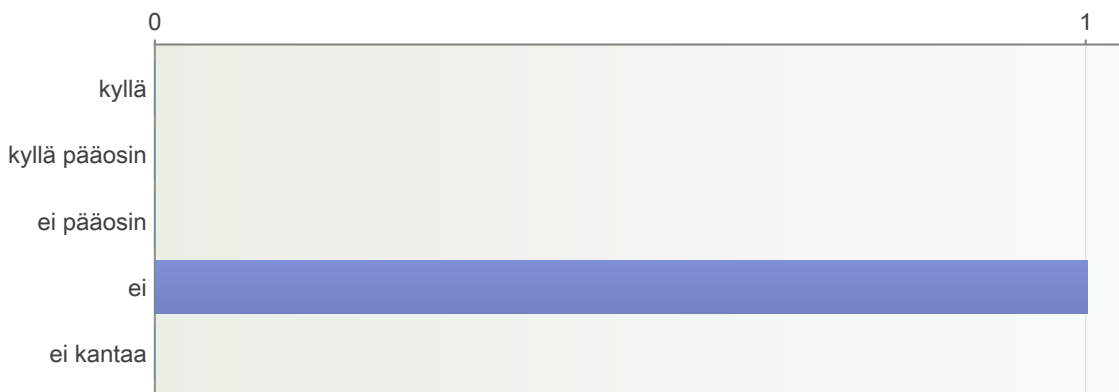
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kilpailu asiakkaista voi synnyttää uudenlaisia palveluinnovaatioita tai palvelukulttuuria toisaalta erityisesti palveluissa jotka vastaavat ns. ilkeisiin sosiaalisiin ongelmiin, kilpailua ei ole helppo saada aikaan. Järjestöt tuottavat usein palveluja juuri ns.ilkeisiin sosiaalisiin ogelmiin pienille erityisryhmille. Sote -uudistuksen myötä järjestöjen mahdollisuus osallistua palvelujen tuottamiseen heikkenevät yhtiöittämisvaatimuksen vuoksi ja kansalaisten mahdollisuudet tosiasiallisesti valita järjestöjen tuottama palvelu ei toteudu. Järjestöt ovat Suomen itsenäisyyden aikana toimineet paljon uusien palveluinnovaatioiden luojina ja kokeilijoina. Tämä järjestöjen panos innovointiin ollkaan vaarassa menettää. Markkinoiden keskittyminen ei kannusta innovaatioita.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvuluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiöitettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määrittellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Tulisi määrittellä, mitkä palvelut ovat suoran valinnan palveluja ja mitkä eivät. Laissa ei ole lainkaan mainittu esim. mielenterveyspalveluja. Ovatko mielenterveyspalvelut osa suoran valinnan palveluja?

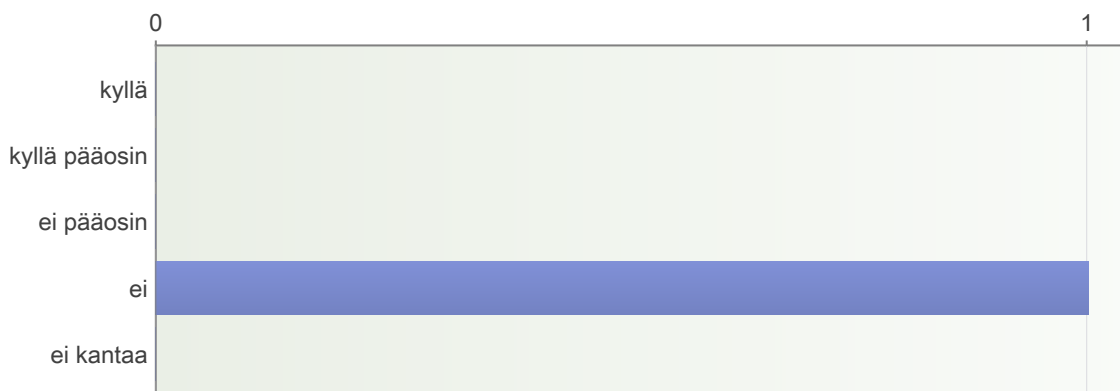
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jää epäselväksi, mitkä palvelut kuuluvat perustasaan ja mitkä erityistasoon. Palvelukokonaisuuksien ja palveluketjujen tarkempi määrittely jätetään maakunnille. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta nämä olisi tarkoituksenmukaista määrittellä tarkemmin jo lain tasolla.
Laadukkaan hoidon ja hoivan turvaamiseksi on varmistettava, että tuottajien palvelutaso vastaa toisiaan.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

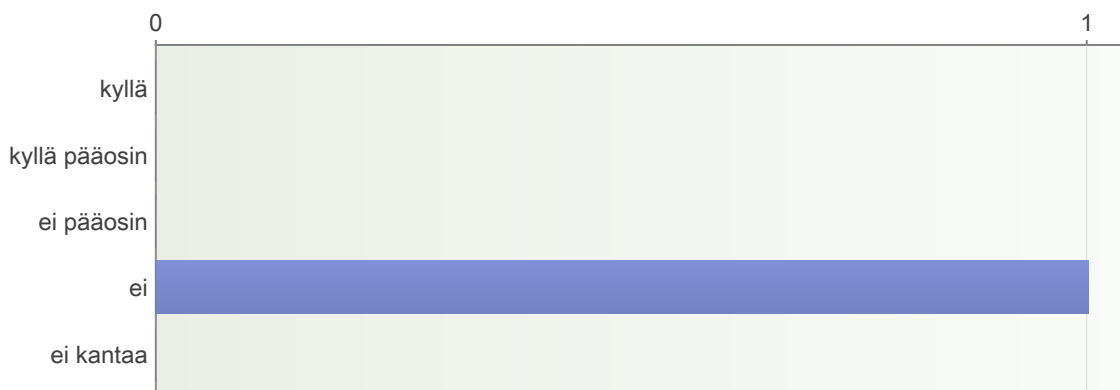
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelillä palvelua tuottavien ei tarvitse tehdä sopimusta maakunnan kanssa. Maakunnilla ei ole ohjaus- tai vaikutusmahdollisuuksia maksusetelituottajiin. Sote-keskusten on pakko tarjota maksuseteliä kaikista palvelukokonaisuuden itsenäisistä osakokonaisuuksista, vaikka tuottaisivat näitä palveluja itse. "Itsenäiset osakokonaisuudet" on määritelty lain tasolla epämääräisesti ja vain esimerkinomaisesti.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

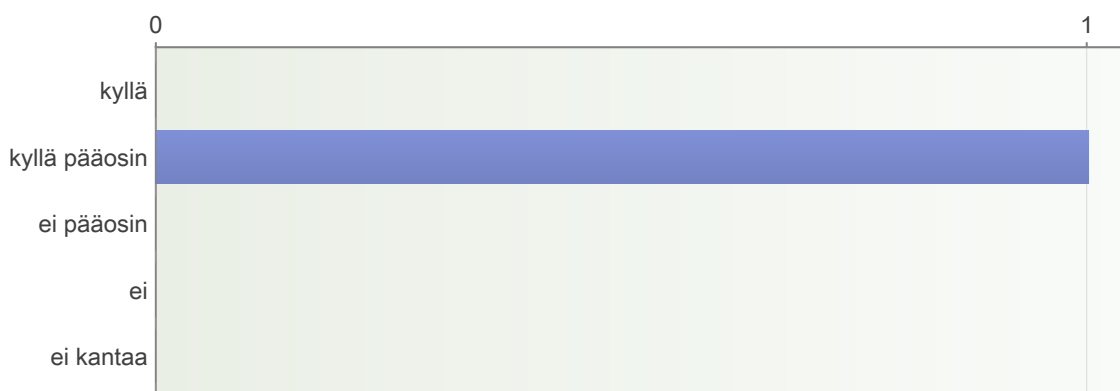
23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- On syytä vielä tarkentaa, mitä palveluita maksusetelillä voi käytännössä hankkia ja miten sote-keskuksen vastuu asiakkaan palvelukokonaisuudesta käytännössä varmistetaan, koska asiakas voi valita, mistä palvelunsa maksusetelillä hankkii.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

25. Vapaamuotoiset huomiot.

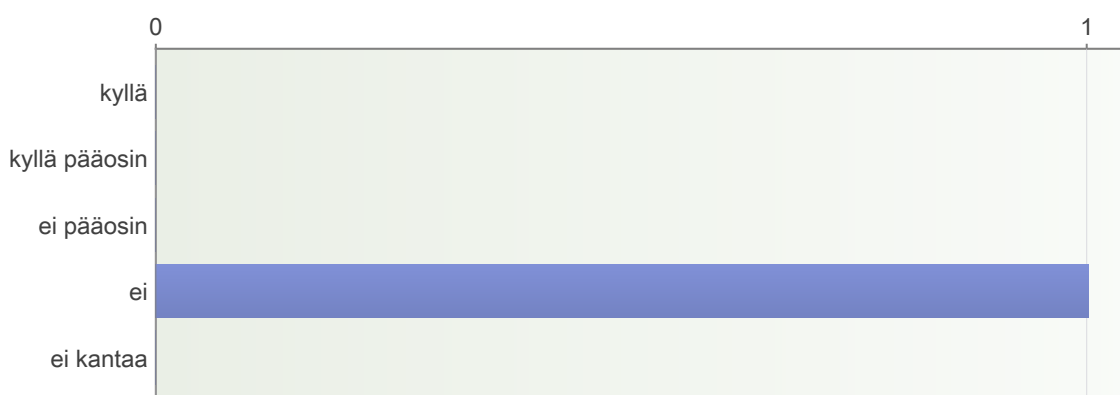
Vastaajien määrä: 1

- Se voi tarjota asiakkaalle mahdollisuuksia vaikuttaa palveluihinsa, jos maksusetelin arvo on riittävä ja valinnan mahdollisuuksista on riittävästi ja oikeanlaista tietoa ja mahdollisuus tarvittaessa riittävään ja maksuttomaan palveluohjaukseen. Mielensterveyskuntoutujien ja psyykkisesti kuormittavissa elämäntilanteissa olevien voimat eivät useinkaan riitä valistuneen kuluttajan tehtäviin.

Maksusetelien yhteydessä on huomioitava, että hoidon tarve voi vaihdella esim.mielensterveyskuntoutujilla. Tällöin maksusetelin tulisi mahdollistaa tarpeen mukainen palvelun määrä.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

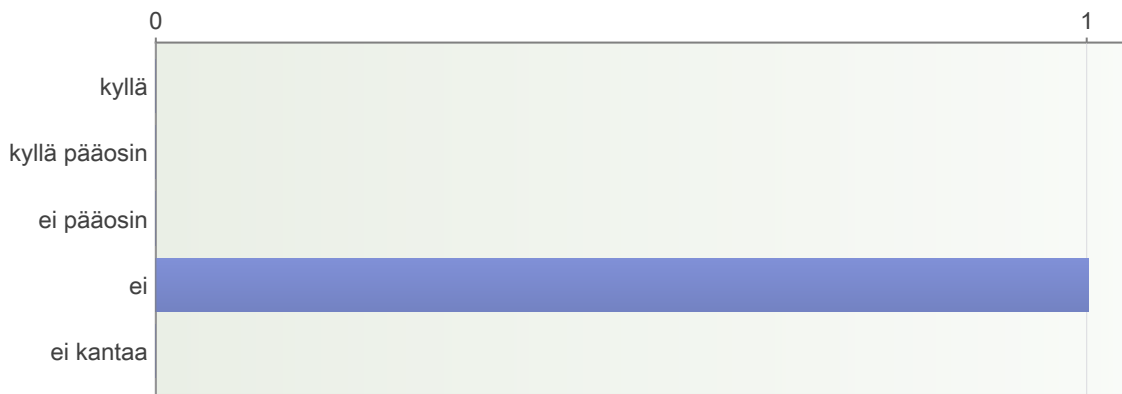
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sitä, mistä asiakas voi milloinkin tosiasiallisesti valita on vaikea hahmottaa.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

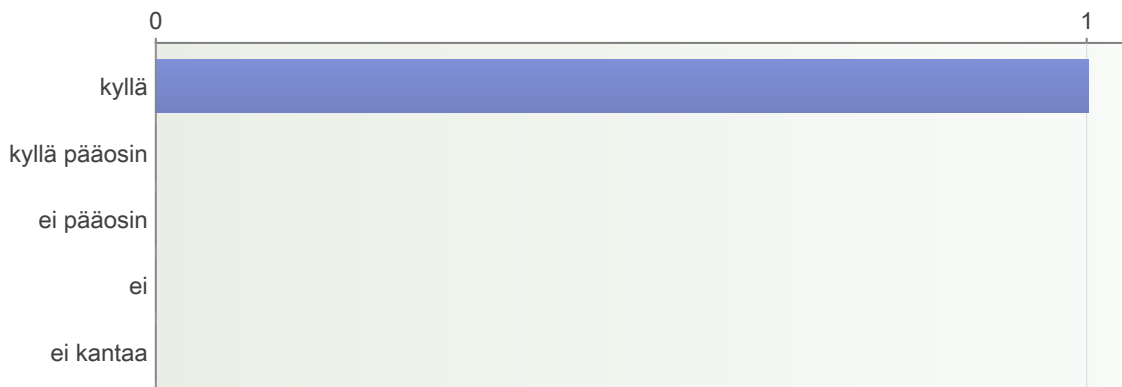
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnat voivat päättää, mitä palveluja asiakassetelillä voi hankkia eli asiakassetelin käyttö on vapaaehtoista ja maakunnat itse määrittelevät asiakassetelillä saatavat palvelut. Lähtökohtaisesti tämä asettaa ihmiset eriarvoiseen asemaan sen perusteella, missä maakunnassa he asuvat. Tämä voi johtaa kirjavaan menettelyyn eri maakunnissa ja vähentää yhdenvertaisuutta palveluissa.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

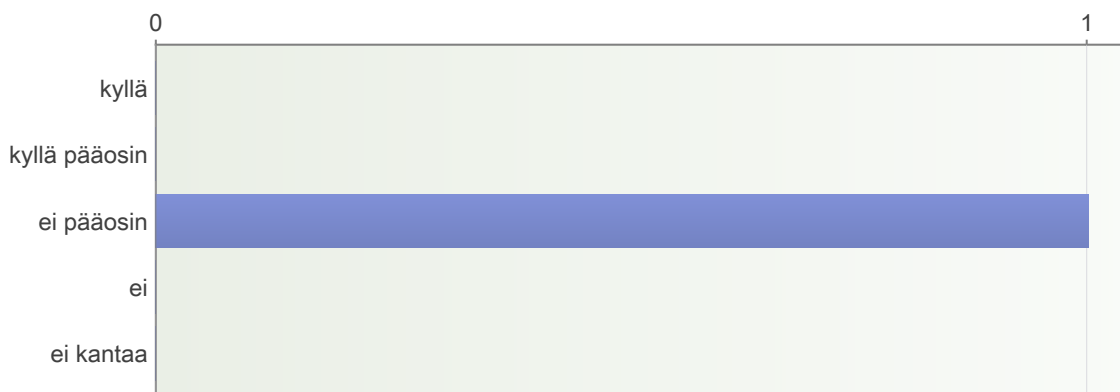
31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä sikäälä, että maakunta päättää itse, mitä palveluja voi valita asiakassetelillä.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

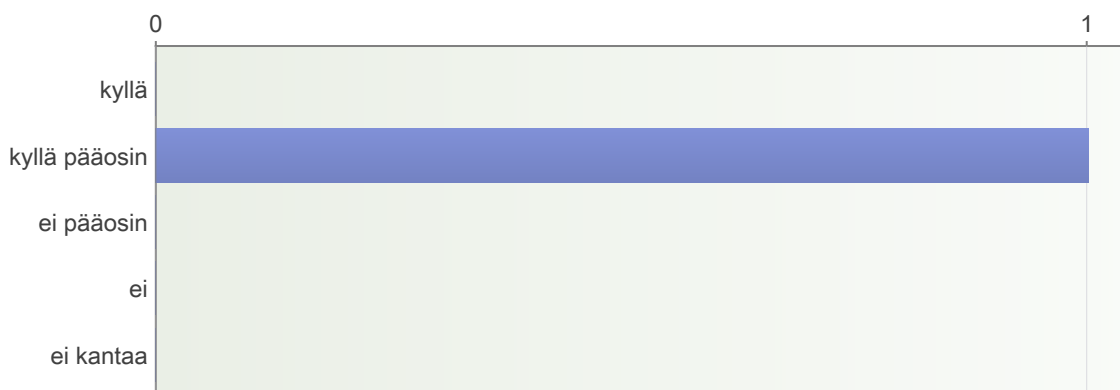
33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslain perusteluissa on yleisellä tasolla määritelty palveluita, joihin asiakasseteliä voisi käyttää. On siten pitkälti maakunnan tahdosta, osaamisesta ja aktiivisuudesta kiinni, minkälaisen asiakassetelijärjestelmän se luo maakuntaansa. Asiakassetelien käyttöönotto vaatii ohjausta ja se onko setelien arvo sellainen että sillä saa hyvänlaatuista palvelua on keskeistä.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

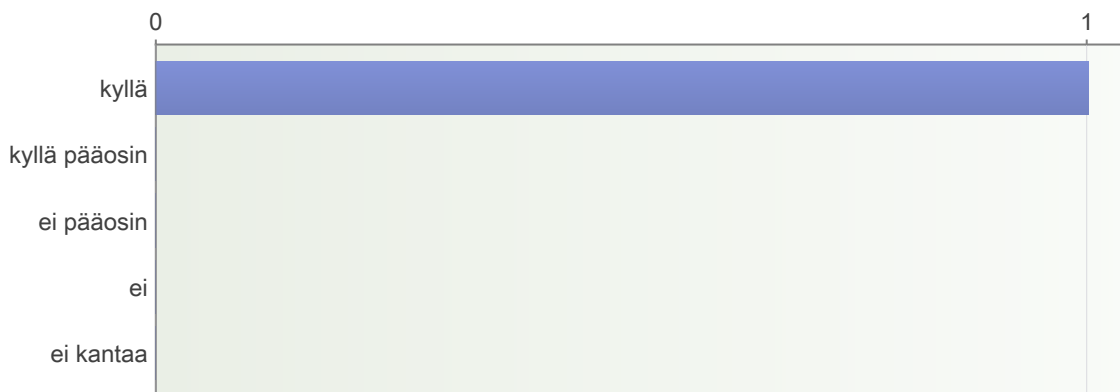
- Henkilökohtaisen budjetin arvo suhteessa palvelutarpeeseen on keskeinen kysymys. Jos henkilökohtainen budjetointi ei todellisuudessa riitä tarvittavien palvelujen ostoon, asiakas joutuu itse vastaamaan osasta kustannuksista, mikä asettaa ihmiset eriarvoiseen asemaan maksukyvyn mukaan. Henkilökohtaisen budjetin suuruuden on siis vastattava asiakkaan palvelutarvetta. Lisäksi asiakas tulee saada riittävästi ohjausta palveluvalikon valintaan. Maakunnat voivat osittain itse määrittellä mitkä ryhmät pääsevät henkilökohtaisen budjetoinnin piiriin. Tämä jälleen kirjavaittaa järjestelmää ja lisää eriarvoisuutta. Tietyissä ongelmissa hoidon ja tuen tarve vaihtelee eri aikoina eli hoitoa ja tukea tulee voida räätälöidä esim. kulloisenkin psyykkisen kunnon mukaan.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti).

Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

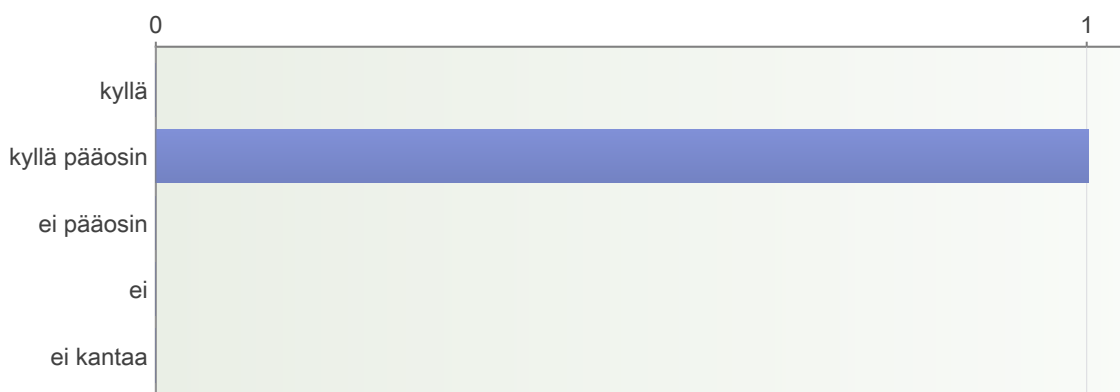
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tuetun päätöksenteon mahdollistaminen on olennaista valinnanvapauden toteutumiseksi ja palveluihin pääsemiseksi. Myös palveluohjeusta tulee järjestää.
On tärkeää, että asiakkaan potilaan itsemääräämisoikeus toteutuu tuetussa päätöksenteossa.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

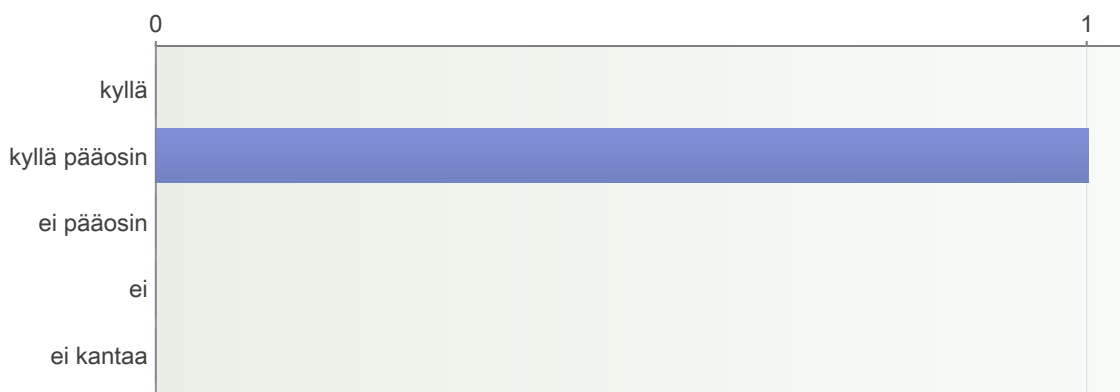
39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelillä palveluja tuottavien asema tulisi selkiyttää ja määritellä.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

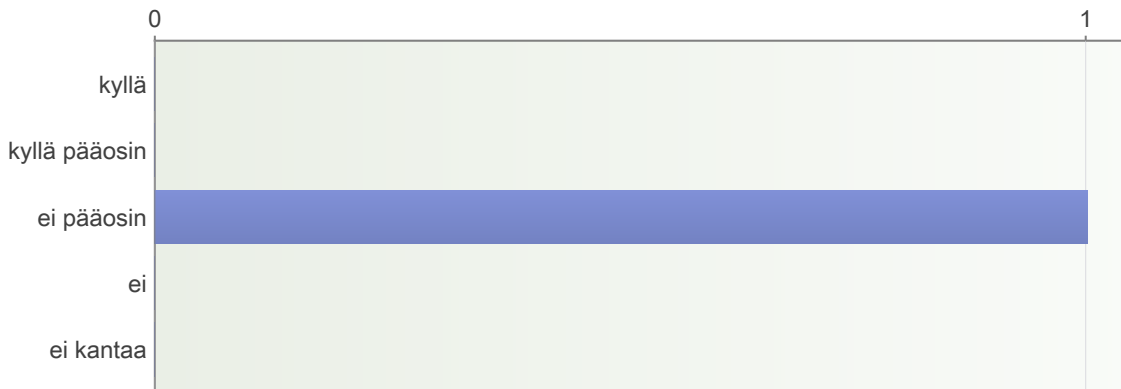

41. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

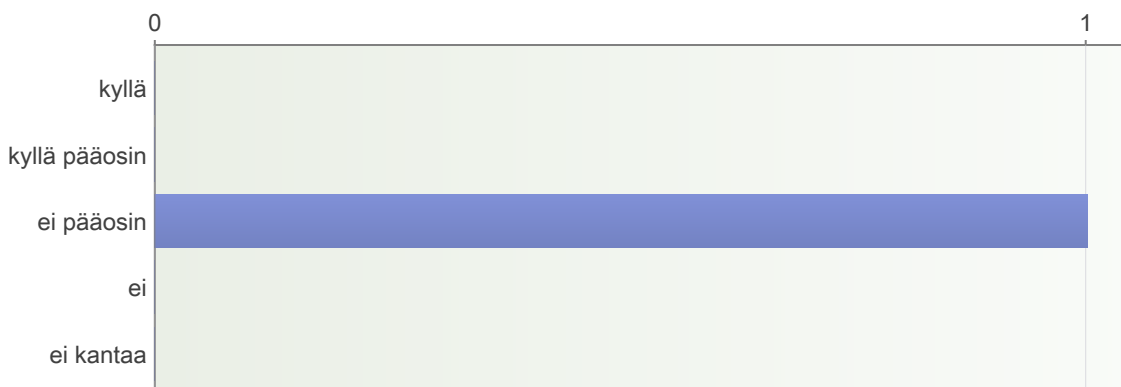
Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelillä ja asiakassetelillä ja henkilökohtaisella budjetilla palveluja tuottavien velvoitteet jäävät epäselviksi.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Korvaustasojen määrittely on avainkysymys. Korvaustason tulee mahdollistaa laadukkaiden palvelujen tarjoaminen. Järjestelmän tulee estää mahdollisuus, että palvelun tuottajat valitsevat asiakkaansa.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

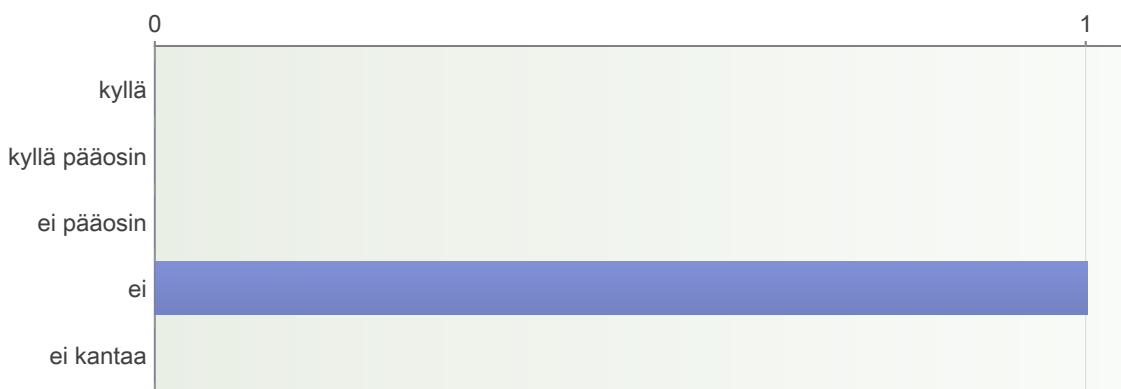

47. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

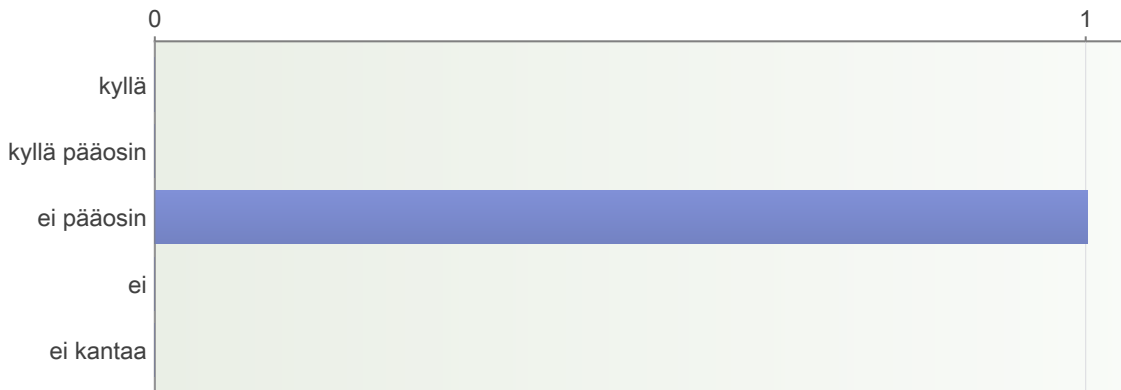
49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslain voimaantuloa tulee lykätä ja laki valmistella uudelleen huolellisen harkinnan ja kokeilujen jälkeen.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- On vaikea saada käsitystä tulevien maakuntien edellytyksistä vastata järjestämisvastuustaan. Suurimpana kysymysmerkinä on valinnanvapauslainsäädännön epäselvyys ja itse valinnanvapauden käyttöönotto samanaikaisesti maakuntien käynnistymisen kanssa. Resurssit ja palvelujen tarjoajien määrä ja laatu ovat keskeisiä edellytyksiä sille, että maakunta pystyy järjestämisvastuunsa hyvin hoitamaan. On liian paljon epäselviä asioita, ja monimutkaisia ajatuksia ja säädöksiä ilman kokemusta siitä, miten ne todellisuudessa rajaavat tai mahdollistavat. Demokratian toteutuminen maakunnassa näyttää huolestuttavalta. Ruotsin kokemukset eivät ole rohkaisevia.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

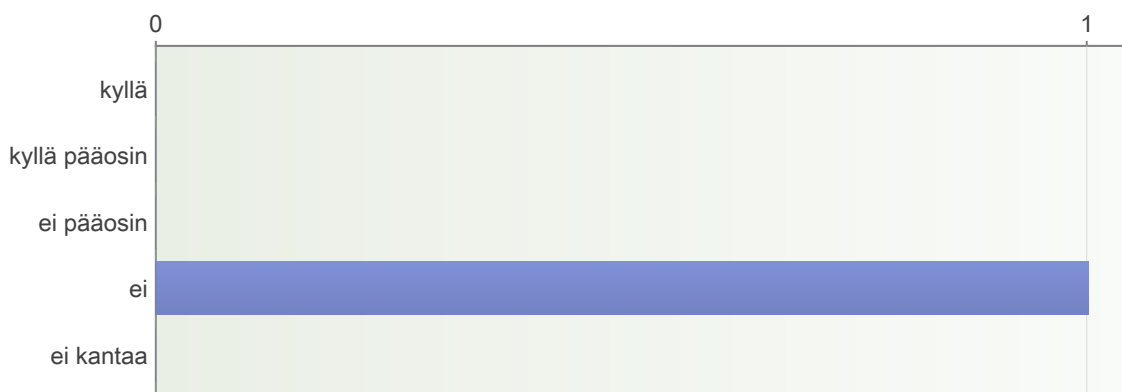
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Markkinoita syntyy sinne, missä on maksukykyisiä asiakkaita riittävästi. Haja-asutusalueet tuskin houkuttelevat palvelujen tuottajia eli siellä tuskin kilpailua syntyy.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

-

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pienten toimijoiden on vaikeaa ryhtyä palvelujen tuottajiksi, kun palvelujen tuottajan tulisi kyetä tarjoamaan laajoja palveluvalikoimia. Pienten toimijoiden on ehkä parhaiten mahdollista tarjota palveluja seteleiden ja henkilökohtaisen budjetoinnin kautta. Monet järjestöt tuottavat usein kapealla alueella kohdistuvia erityisryhmien palveluja. On epäselvää, miten yhtiöittäminen vaikuttaa esim. pienten järjestöjen tuottamien palvelujen myyntiin. Todennäköisesti hankaloittaa mahdollisuuksia myydä palveluja jolloin valittavana ei tule olemaan järjestöjen palveluja.

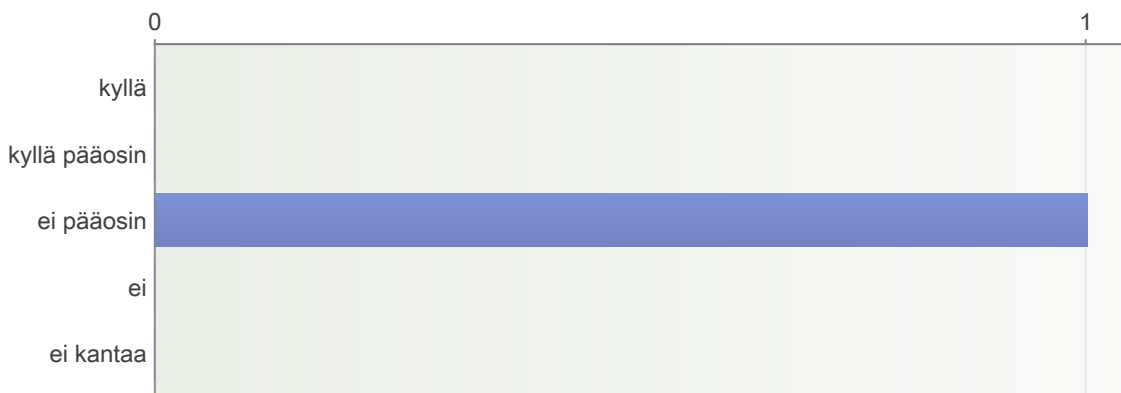
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Parhaimmillaan, mikäli valittavia vaihtoehtoja on ja henkilöllä on riittävät tiedot ja jaksaminen (psykkinen kunto) valintojen tekemiseen, valinnanmahdollisuus voi motivoida osallistumaan hoitoon entistä paremmin ja lisätä hoitomyönteisyyttä.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

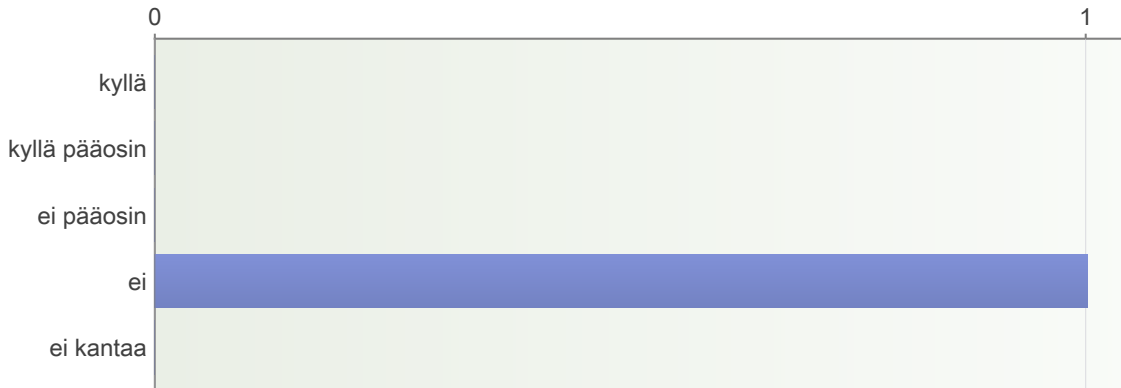
59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitys herättää kysymyksen hammashoidon asiakasmaksujen suuruudesta, kun Kela korvaukset poistuvat. Suun terveys on tärkeä osa terveyttä ja asiakasmaksujen suuruus on keskeistä, jotta myös pienituloisilla asiakkailta on todellinen mahdollisuus hoitaa terveyttään.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kuten monet asiantuntijat ovat jo tuoneet esiin, valinnanvapauslain voimaantuloa tulee lykätä ja aloittaa sote-uudistuksen täytäntöönpano ensin maakuntauudistuksella ja palvelurankenteen muokkaamisella ilman valinnanvapautta. Ruotsissa saatuja kokemuksia tulee hyödyntää ja edetä hitaasti ja harkiten. Kilpailutuksissa on jatkuvasti ilmennyt vaikeuksia esim. vanhusten palveluissa.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Järjestöämme kiinnostaa, miten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen käytännössä tulee mahdollistumaan uudistuksen jälkeen. On keskeistä, että hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen todella toteutuu niin kunta kuin maakuntatasolla. Riskinä on, että rahoitus kohdistuu muualle ja mielenterveyden edistäminen ja varhainen tuki jää puuttumaan ja vain juhlapuheiden aiheeksi.

Mielenterveyden edistäminen ja ongelmien ehkäisy on sekä inhimillisesti että taloudellisesti parasta politiikkaa. On hyvä, että sekä maakunnille että kunnille on säädetty hyvinvoinnin edistämisen tehtäväksi, kunhan niillä on myös rahoitus tähän. Kuitenkaan maakunnille ei ole lainsäädännössä kirjattu tehtäväksi yhteistyötä järjestöjen kanssa eikä mahdollisuutta tukea järjestöjen toimintaa. Pahimmillaan voidaan menettää järjestöjen yliehyödylliset järjestölähtöiset toimintamuodot, joissa väestö itse vapaaehtoistoiminnan kautta osallistuu mielenterveyden edistämiseen ja ongelmien ehkäisyyn.

SOTE-uudistuksessa on vaarana, että järjestömme toteuttama järjestölähtöinen auttamistoiminnan, kriisikeskustoiminnan edellytykset heikkenevät ratkaisevasti ja jopa johtavat toiminnan loppumiseen, kun osa rahoituksesta eli kunta-avustukset loppuvat eikä maakunnille ole laissa säädetty tehtäväksi yhteistyötä alueen

sote-järjestöjen kanssa.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus on hankala vaikeissa elämäntilanteissa oleville ja mm. mielen sairauksista kärsiville, koska valitseminen edellyttää paitsi luotettavaa ja helposti omaksuttavaa tietoa vaihtoehtoista myös riittävää toimintakykyä ja jaksamista. Monissa elämän kriisitilanteissa toimintakyky ja jaksaminen heikkenevät ja tuen tarve kasvaa. Valitseminen edellyttää riittävää helposti saatavilla olevaa yksilöllistä palveluohjausta. Lakiesitys on omiaan pirstomaan esim. perheiden palvelut. Hallituksen kärkihankkeessa ns. LAPE-hankkeessa tavoitteena on päinvastoin tukea perheitä ja vanhemmuutta ja päästä pois pistoutuneista palveluista.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.